

ZAMESTNANIE UKRAJINSKÝCH ODÍDENCOV NA SLOVENSKU

Výskumná správa vypracovaná Trnavskou univerzitou pre Centrum pomoci pre rodinu v rámci projektu Smart UA

18.9.2025

Slovenská Republika

Martin Fero, Lenka Diener, Daša Ryšavá, Peter Guráň

Co-funded by
the European Union

SMART UA

**CENTRUM
POMOCI
PRE
RODINU**

**Social
Innovation
Initiative**

1. Výkonný súhrn

Cieľ výskumu:

- Primárnym zámerom bolo uskutočniť mapovanie zainteresovaných strán metódou desk research, doplnenou o zber primárnych a sekundárny dát. Zameriaval sa na inštitúcie a organizácie, ktoré na Slovensku poskytujú pomoc ukrajinským utečencom/odídencom v oblasti zamestnania.
- Výskum sledoval nielen rozsah poskytovaných služieb, ale aj prepojenia medzi aktérmi, bariéry spolupráce a návrhy riešení.
- Analyzované dáta a ich výsledky sú určené:
 - štátnym a verejným inštitúciám Slovenskej republiky, ktoré sa podieľajú na tvorbe a implementácii politík v oblasti zamestnania a integrácie odídencom z Ukrajiny,
 - neštátnym a cirkevným organizáciám, neziskovým subjektom a komunitným centrámi, ktoré poskytujú ubytovanie a sprievodné služby ukrajinským utečencom,
 - Európskej únii a jej inštitúciám, predovšetkým Európskej komisii, ktoré v rámci Akčného plánu pre integráciu a začlenenie (2021–2027) a prostredníctvom fondov ESF+ a AMIF podporujú inkluzívne bývanie a integráciu osôb s dočasnou ochranou,
 - ako aj odborníkom, výskumníkom a donorom, ktorí sledujú dopady implementácie európskych a národných politík v oblasti bývania a integrácie utečencov na Slovensku.
- Cieľom správy je poskytnúť podklady pre strategické rozhodovanie, financovanie a tvorbu dlhodobu udržateľných riešení v oblasti zamestnania ukrajinských odídencom, v súlade s politikami Slovenskej republiky a Európskej únie.
- Výskum bol realizovaný v súlade s jednotnými metodologickými štandardmi projektu SMART UA, ktoré umožňujú porovnanie zistení medzi Slovenskom, Maďarskom a Rumunskom. Všetky národné správy vychádzajú z rovnakých nástrojov zberu dát, rovnakých analytických postupov a spoločného rámca hodnotenia, čo zabezpečuje plnú komparabilitu výsledkov naprieč krajinami zapojenými do projektu.

Vzorka:

- Oslovených bolo 68 aktérov, do výskumu, po vyplnení dotazníka, bolo zahrnutých 26 zúčastnených aktérov (štátne inštitúcie, samosprávy, neziskové organizácie, súkromní poskytovatelia služieb) pôsobiach v oblasti služieb zamestnania.

Použité metódy a nástroje:

- Dotazník v slovenskom jazyku bol distribuovaný prostredníctvom emailu.
- Zároveň boli realizované telefonické follow-up rozhovory s väčšinou zúčastnených aktérov z dôvodu nízkej návratnosti emailovej formy oslovenia a potreby kvalifikovaného dovysvetlenia niektorých otázok.
- Otázky boli koncipované tak, aby zachytili šírku a typ poskytovaných služieb, formy medzi-organizačnej spolupráce, príklady tzv. dobrej praxe, návrhy na systémové zlepšenia.

Hlavné zistenia:

- **Diverzifikovaná pomoc:** Integrácia ukrajinských utečencov na Slovensku je dynamický proces, do ktorého sa zapája široká škála aktérov. Výskum ukázal, že najvýznamnejšiu úlohu v tejto oblasti zohrávajú neziskové a cirkevné organizácie, ale taktiež sú vo veľkej miere zapojené aj samosprávy a komunitné iniciatívy. Tieto organizácie poskytujú najčastejšie služby ako je sprostredkovanie práce, jazykové kurzy a právne poradenstvo, ktoré sú kľúčové pre uplatnenie

sa na trhu práce. Menej rozšírené, avšak veľmi potrebné, sú špecializované programy zamerané na rozvoj digitálnych a mäkkých zručností, alebo stáže. Hoci financovanie je zabezpečované z viacerých zdrojov – štátu, EÚ, súkromného sektora i komunity – zostáva spravidla nedostačujúce a štátna pomoc nepokrýva reálne požiadavky.

- **Cielená podpora zraniteľných skupín:** Služby a podpora sú cielene smerované k rôznym zraniteľným skupinám, pričom najväčšia pozornosť je venovaná ženám vrátane matiek s deťmi. Tieto ženy čelia špecifickým prekážkam pri zosúladovaní pracovného a rodinného života. Podpora je však taktiež poskytovaná starším dospelým (65+), osobám so zdravotným postihnutím, Rómom a iným etnickým skupinám, či LGBTQ+ osobám. Pre tieto skupiny sú dostupné špecifické formy pomoci, ako napríklad individuálne poradenstvo, psychologická pomoc či asistencia na úradoch.
- **Hlavné bariéry:** Napriek podpore, ukrajinskí utečenci naďalej čelia viacerým prekážkam, ktoré komplikujú ich plnohodnotné začlenenie sa do pracovného procesu. Medzi najzávažnejšie bariéry patria jazyková neznalosť, zdĺhavé uznávanie kvalifikácií a tiež problematická situácia s umiestnením detí utečencov/odídencov do predškolských zariadení a škôl. Výskum tiež ukázal, že problematické sú aj nedostatok skúseností na lokálnom trhu práce, diskriminácia, byrokracia či psychické ťažkosti, ktoré bránia vstupu do zamestnania.
- **Nedostatok štátnej stratégie a systémovosti:** Súčasný systém podpory má slabé stránky, ktoré bránia dlhodobej udržateľnosti integračných opatrení. Medzi hlavné inštitucionálne medzery patrí nedostatok stabilného financovania, chýbajúca koordinovaná národná politika a neefektívna výmena informácií medzi aktérmi. Výskum tiež odhalil, že spolupráca medzi organizáciami a súkromnými zamestnávateľmi alebo obchodnými komorami je veľmi slabá alebo vôbec neexistuje.
- **Inovácie a osvedčené prístupy:** Výskum identifikoval niekoľko efektívnych a osvedčených prístupov, ktoré by mohli zlepšiť situáciu. Kľúčovým prvkom sú predovšetkým integračné centrá, ktoré kombinujú poradenstvo s komunitnými aktivitami. Ďalším dôležitým opatrením je zjednodušenie procesu uznávania dokladov o vzdelaní, čo umožňuje ukrajinským utečencom rýchlejšie nájsť prácu zodpovedajúcu ich kvalifikácii. Pre matky s deťmi sa osvedčil prístup, ktorý kombinuje ubytovanie s možnosťou zamestnania a zabezpečením starostlivosti o deti.

Kľúčové odporúčania:

- **Rozšíriť financovanie a politickú podporu:** Výskum poukazuje na chýbajúce stabilné a dlhodobé financovanie a koordinovanú národnú politiku pre zamestnávanie utečencov. Ako nevyhnutné sa preto ukazuje vytvorenie národného strategického rámca pre zamestnávanie ukrajinských utečencov s dlhodobým financovaním.
- **Zlepšiť jazykové a rekvalifikačné programy:** Jazyková bariéra je pre ukrajinských utečencov na Slovensku jednou z hlavných prekážok pri hľadaní zamestnania. Hoci sa jazykové kurzy poskytujú, je dôležité ich posilniť a doplniť o praktické školenia, vrátane digitálnych a mäkkých zručností.

- **Vytvoriť rýchle a transparentné postupy na validáciu diplomov a certifikátov:** Zjednodušenie tohto procesu by ukrajinským utečencom umožnilo rýchlejšie uplatnenie sa v profesiách, v ktorých majú vzdelanie a skúsenosti.
- **Podporiť dostupnosť starostlivosti o deti:** Problémy s umiestnením detí do predškolských zariadení a škôl predstavujú jednu z kľúčových prekážok, najmä pre matky. Odporúčania zahŕňajú rozšírenie kapacít škôlok a škôl a poskytovanie flexibilnejšej starostlivosti, napríklad aj počas choroby dieťaťa. Tento krok je kľúčový pre to, aby si ženy mohli nájsť prácu a udržať si ju.
- **Budovať integračné centrá** Podporiť ich ako miesta nielen pre poradenstvo, ale aj ako miesta pre komunitné stretnutia a networking.
- **Zintenzívniť spoluprácu so zamestnávateľmi a komorami:** Vytvoriť motivačné mechanizmy pre firmy, aby aktívne zamestnávali ukrajinských utečencov.
- **Podporiť psychologickú pomoc a inkluzívne služby:** Venovať sa špecificky matkám, seniorom, zdravotne znevýhodneným a menšinovým skupinám.

2. Úvod

Kontext situácie utečencov z Ukrajiny v oblasti zamestnania:

- V kontexte ukrajinských utečencov s v slovenskej legislatíve využíva oficiálny pojem odídenec, ktorý definuje dočasné útočisko pre ukrajinských občanov. V dôsledku vojnového konfliktu na Ukrajine bol prijatý tzv. Lex Ukrajina (zákon č. 92/2022), ktorý priniesol nový právny nástroj – dočasné útočisko. Ukrajincom je pri vstupe na územie SR spravidla udelený doklad o tolerovanom pobyte s označením: „Odídenec“ (pred 30. 3. 2022) alebo „Dočasné útočisko“ (od 30. 3. 2022), pričom starší doklad „odídenec“¹ má rovnakú platnosť. Ide tak o samostatnú kategóriu udelenú na základe špecifickej situácie.²
- Po vypuknutí vojny na Ukrajine v roku 2022 prišlo na Slovensko viac ako stotisíc ľudí hľadajúcich ochranu, prevažne žien a detí. Väčšina z nich získala štatút dočasného útočiska, ktorý im umožňuje pracovať bez potreby špeciálneho povolenia – stačí, aby zamestnávateľ oznámil nástup do práce úradu práce do 7 dní a doložil doklad o štatúte odídenca (IOM, 2022, ÚPSVR, 2023)³
- V prvom roku po začiatku vojny sa miera zamestnanosti ukrajinských utečencov zvýšila z 11 % na približne 34 %, čo dokazuje ich pomerne rýchlu integráciu do trhu práce (MPSVR SR, 2023). Problémom však zostáva nesúlad medzi vzdelaním a pracovným zaradením – až 46 % utečencov pracuje na pozíciách, ktoré nezodpovedajú ich kvalifikácii, čo je viac ako u bežných ukrajinských pracovných migrantov (MPSVR SR, 2023).⁴
- Najväčšími prekážkami integrácie sú jazyková bariéra (pociťuje ju 52 % utečencov), rodinné povinnosti spojené so starostlivosťou o deti (24 %) a zdravotné ťažkosti (11 %) (UNHCR, 2023). Napriek tomu má ich zapojenie do pracovného trhu pozitívny ekonomický efekt – podľa analýz

¹ Vzhľadom na dohodnutú terminológiu projektu (Smart UA) budeme používať pojem UA refugee, teda ukrajinskí utečenci

² <https://www.ip.gov.sk/lex-ukrajina-a-jeho-vplyv-na-zamestnavanie-cudzincov/>

³ https://www.emn.sk/sk/publikacie/vyroczne-spravy-emn-o-migracii-a-azyle/item/download/3139_6a0893f574f8a23829edaf4566082f82.html

⁴ <https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/informacie-media/aktuality/odidenci-z-ukrajiny-slovenskom-trhu-prace-uplatnuju-tazsie.html>

sa očakáva, že prínos k HDP v najbližších rokoch vykompenzuje výdavky vlády na integráciu, približne o 0,2 % HDP (UNHCR, 2023).⁵

- K januáru 2025 poskytlo Slovensko dočasné útočisko viac ako 132 000 ľuďom, z ktorých väčšinu tvoria ženy, pričom približne 47 % má ukončené vysokoškolské vzdelanie (SAV, 2024). Hoci ich integrácia napreduje, naďalej zostáva výzvou najmä zlepšovanie jazykových schopností, uznávanie kvalifikácie a vytváranie podmienok pre zosúladenie práce a rodinného života.⁶

Účel mapovania v rámci SMART UA:

- Mapovanie zúčastnených aktérov na Slovensku, ktorí pôsobia alebo pôsobili v oblasti poskytovania zamestnania pre ukrajinských utečencov, je zásadné pre pochopenie prepojenia medzi legislatívnymi zmenami v oblasti štátnej podpory a ich reálnou implementáciou prostredníctvom inštitúcií a organizácií. Tento proces umožňuje identifikovať nielen dostupné kapacity a formy pomoci, ale aj medzery, ktoré pretrvávajú napriek existujúcim opatreniam. Skúmanie perspektívy samotných poskytovateľov zamestnania je nevyhnutné, pretože práve oni sú v priamom kontakte s ukrajinskými utečencami a zároveň čelia praktickým dôsledkom legislatívnych a finančných obmedzení.
- Obdobie 2022 – 2025 možno charakterizovať ako prechod od spontánnej, solidaritou poháňanej pomoci k inštitucionalizovaným, no zároveň finančne a kapacitne obmedzeným formám podpory. Kým prvé mesiace po príchode ukrajinských utečencov sa vyznačovali vysokou mobilizáciou občianskej spoločnosti, neskoršie roky poukazujú na potrebu dlhodobu udržateľných politík v oblasti zamestnania, ktoré by umožnili trvalú integráciu a znížili riziko sociálneho vylúčenia.
- Dve najväčšie mestá Bratislava a Košice ako aj Únia miest Slovenska upozorňujú, že objem prostriedkov na prevádzku aktivít a integračných centier je nedostatočný. Mnohé samosprávy preto musia financie hľadať vo vlastných rozpočtoch alebo sa spoliehať na neziskový sektor. Bez systémových zmien hrozí, že značná časť integračných aktivít vybudovaných v uplynulých rokoch zanikne (EURACTIV, 2024).

Stručný odkaz na kontext EÚ:

- Dočasná ochrana (Temporary Protection Directive): EÚ aktivovala Smernicu o dočasnej ochrane (2001/55/EC) na začiatku vojny na Ukrajine v marci 2022, ktorá mala zabezpečiť ľuďom utekajúcim pred vojnou získanie rýchleho prístupu k bývaniu, práci, zdravotnej starostlivosti, sociálnym dávkam a školskej dochádzke bez zdĺhavého imigračného procesu (European Commission, 2023).

3. Metodológia

Nástroj na zber údajov:

- Primárny zber dát bol realizovaný ako kombinácia sekundárnej analýzy dostupných zdrojov (desk research) a cieľeného dotazníkového zisťovania.

⁵ <https://data.unhcr.org/en/documents/download/109522>

⁶ <https://uesa.sav.sk/en/projects/social-survey-of-ukrainian-displaced-refugees-in-slovakia/>

- Online dotazník bol zostavený v slovenskom jazyku a distribuovaný prostredníctvom platformy vyplnto.cz. Tento nástroj umožnil anonymizované vyplňanie a bezpečnú archiváciu odpovedí.
- Po ukončení terénnej fázy boli dáta exportované do formátu MS Excel a ďalej spracované a analyzované v prostredí softwaru SPSS, ktoré bolo využité na základné deskriptívnej štatistiky a kvalitatívne kódovanie otvorených odpovedí.

Použité jazyky:

- Všetky fázy zberu dát (dotazník, sprievodné inštrukcie, emailová a telefonická komunikácia so zúčastnenými aktérmi) prebiehali výlučne v slovenskom jazyku, čím sa zabezpečila jazyková jednotnosť a minimalizovalo riziko interpretačných nezrovnalostí.
- Národná správa bola vypracovaná v slovenskom jazyku a následne preložená do anglického jazyka pre komparáciu zainteresovaných krajín vo výskume a vytvorenie medzinárodnej porovnávacej správy pre projekt UA Smart.

Počet a typ zúčastnených aktérov:

- Oslovených bolo 68 zainteresovaných strán, výskumný súbor tvorilo 26 zúčastnených aktérov, pričom každý zúčastnený aktér reprezentoval jednu relevantnú organizáciu alebo inštitúciu v oblasti zamestnania.
- Zastúpené boli štátne orgány, regionálne a miestne samosprávy, neziskové organizácie, nadácie a súkromní poskytovatelia služieb.
- Všetky subjekty mali preukázateľnú prax v oblasti poskytovania zamestnania ukrajinským utečencom.

Obdobie zberu údajov:

- Zber prebiehal v dvojmesačnom intervale júl – august 2025

Prístup k výberu vzorky:

- Bol uplatnený cielený (purposive) výber.
- Východiskom pre tvorbu zainteresovaných strán boli:
 - oficiálne registre a zoznamy dostupné na úrovni jednotlivých krajov Slovenska,
 - interné databázy partnerských organizácií,
 - expertné znalosti výskumného tímu o aktívnych subjektoch v teréne.
- Cieľom bolo zachytiť maximálnu šírku aktérov pôsobiacich v sledovaných oblastiach bez regionálneho či sektorového obmedzenia.

Limity výskumu:

- Výskum je limitovaný najmä nízkou návratnosťou dotazníkov, čo môže ovplyvniť reprezentatívnosť zistení.
- Údaje vychádzajú z deklarovanych informácií organizácií, ktoré sa môžu líšiť podľa ich interných kapacít, spôsobov evidencie či interpretácie otázok.
- Chýbajúca jednotná národná databáza služieb a kapacít obmedzila možnosť porovnať údaje naprieč regiónmi.
- Vzorka bola získaná účelovým výberom, a preto nemusí zachytiť všetkých relevantných poskytovateľov služieb.
- Telefónne rozhovory či doplňujúce vysvetlenia mohli tiež ovplyvniť mieru detailnosti a konzistentnosti odpovedí.

Etické záruky:

- Výskum bol vedený v súlade s platnou legislatívou o ochrane osobných údajov (GDPR) a so štandardmi sociologickej výskumnej etiky a kódexu výskumnej integrity a etiky TU.
- Všetci zúčastnení aktéri boli pred začiatkom informovaní o celi a rozsahu výskumu, spôsobe nakladania s dátami a možnosti kedykoľvek účinnú účasť odmietnuť.
- Informovaný súhlas bol implicitne udelený vyplnením a odoslaním dotazníka.
- Dáta boli v rámci národnej správy anonymizované a spracované v agregovanej podobe tak, aby nebolo možné identifikovať jednotlivé subjekty ani ich zástupcov.

4. Profil zúčastnených aktérov**Typy organizácií**

- Nezisková organizácia (13)
- Občianske združenie (2)
- Náboženská organizácia (5)
- Verejná národná inštitúcia (2)
- Verejná lokálna inštitúcia (2)
- Miesta/komunitná iniciatíva (1)
- Spolupracujúca platforma (1)

Zloženie aktérov poskytujúcich zamestnanie ukrajinským utečencom na Slovensku poukazuje na rozmanitosť občianskej spoločnosti a jej schopnosť flexibilne reagovať na krízové situácie. Významnú úlohu v tomto prípade zohráva dominantné zastúpenie neziskových organizácií, ktoré pomáhajú pri integrácii utečencov. Zapojenie náboženských organizácií, občianskych združení, národných či lokálnych inštitúcií, ako aj spolupracujúcich platforiem, či miestnych/komunitných iniciatív, zároveň poukazuje na prepojenie komunitných iniciatív, verejnej správy a sieťových foriem pomoci.

Geografické rozloženie

- Národné (3)
- Regionálne:
 - Bratislavský kraj (7)
 - Trnavský kraj (11)
 - Nitriansky kraj (5)
 - Prešovský kraj (7)
 - Košický kraj (9)
 - Žilinský kraj (5)
 - Banskobystrický kraj (6)
 - Trenčiansky kraj (3)
- Mestské (3)

Geografické rozloženie zúčastnených aktérov poukazuje na existenciu viacvrstvového systému sociálnej podpory, ktorý sa dokáže prispôsobiť špecifickým potrebám jednotlivých komunít. Regionálne organizácie v tomto prípade zohrávajú najdôležitejšiu úlohu. Najviac aktérov poskytujúcich pomoc

ukrajinským utečencom v oblasti zamestnania evidujeme v Trnavskom kraji. Národné organizácie sú zastúpené najmenej, čo poukazuje na obmedzenú priamu implementačnú kapacitu na centrálnej úrovni.

Zdroje financovania a organizačné kapacity

- Štátne a samosprávne dotácie (19)
- Financovanie z EÚ (17)
- Podpora zo súkromného sektora (11)
- Individuálna a komunitná podpora (11)
- Medzinárodné organizácie a donori (9)
- Vlastné príjmy organizácie (8)
- Miestne dane, poplatky (0)
- Zbierky (1)
- Rôzne (1)
- Iné (1)- fundraising

Financovanie je zabezpečované z viacerých zdrojov, pričom najvýznamnejším sú štátne a samosprávne dotácie. Tento fakt odráža inštitucionálne uznanie a spoločenskú potrebu systematickej podpory. Druhým dôležitým zdrojom sú prostriedky z fondov Európskej únie, ktoré poskytujú stabilnú bázu pre realizáciu väčších projektov a dlhodobých iniciatív. Významnú časť tvoria aj príspevky zo súkromného sektora a individuálna či komunitná podpora, ktoré poukazujú na zapojenie verejnosti a partnerov do činnosti organizácie. Menší podiel predstavuje podpora zo strany medzinárodných organizácií a donorov, ako aj vlastné príjmy organizácie. Okrajové, no stále prítomné zdroje tvoria zbierky, rôzne formy financovania ako fundraising. Celkovo možno konštatovať, že financovanie je diverzifikované, no dominantná závislosť od štátnych a európskych zdrojov poukazuje na potrebu ďalšieho rozvoja samostatných a alternatívnych foriem podpory.

Zameranie na konkrétne skupiny obyvateľstva

- Ženy (vrátane matiek s deťmi) (18)
- Všeobecné služby bez špecifického zamerania (9)
- Starší dospelí 65+ (12)
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku) (13)
- Osoby so zdravotným postihnutím (9)
- Rómovia a iné etnické skupiny (6)
- LGBTQ+ osoby (3)
- Iné - mladí ľudia (1), osoby ohrozené potravinovou a inou materiálnou depriváciou (1)

Zameranie služieb a podpory sa sústreďuje na rôzne skupiny obyvateľstva, pričom najväčšia pozornosť je venovaná ženám, vrátane matiek s deťmi. Tento prístup odráža snahu reagovať na špecifické potreby zraniteľných skupín, ktoré sú v kontexte migrácie často vystavené zvýšeným rizikám. Významná časť organizácií smeruje svoju činnosť aj na dospelú populáciu v produktívnom veku a na starších dospelých vo veku 65+, čo poukazuje na širší záber podpory a vnímanie potrieb rôznych vekových kategórií. Okrem toho existujú organizácie, ktoré poskytujú všeobecné služby bez konkrétneho zamerania, čo môže predstavovať dôležitý doplnok špecializovanej pomoci. Osobitná pozornosť je venovaná aj osobám so

zdravotným postihnutím, Rómom a iným etnickým skupinám, ako aj LGBTQ+ osobám, čím sa zohľadňuje diverzita a potreba inkluzívneho prístupu. Menšia, no stále významná časť organizácií sa zameriava aj na mladých ľudí a osoby ohrozené potravinovou alebo inou materiálnou depriváciou. Celkovo možno povedať, že rozdelenie služieb odráža snahu o komplexné pokrytie potrieb rôznych skupín obyvateľstva, pričom dominantným prvkom zostáva podpora žien a rodín s deťmi, avšak nezanedbáva sa ani širší rámec sociálnej inklúzie a rovnosti.

5. Aktivity v oblasti podpory zamestnania

Druhy poskytovaných služieb súvisiacich so zamestnaním

- Sprostredkovanie práce (17)
- Jazykové kurzy (14)
- Školenia digitálnych zručností (4)
- Školenia mäkkých zručností (7)
- Právne poradenstvo v oblasti práce (14)
- Stáže (1)
- Iné: Psychologické konzultácie, artterapie, rozvojové aktivity (1)

V oblasti podpory zamestnania sa poskytuje široká škála aktivít, ktoré majú za cieľ zlepšiť uplatnenie jednotlivcov na trhu práce. Najčastejšie ide o sprostredkovanie práce, ktoré priamo pomáha ľuďom nájsť vhodné pracovné uplatnenie. Veľký dôraz sa kladie aj na jazykové kurzy, keďže znalosť cudzieho jazyka predstavuje významnú konkurenčnú výhodu pri zamestnávaní, najmä v medzinárodnom prostredí. Rovnako dôležité je právne poradenstvo v oblasti práce, ktoré umožňuje lepšiu orientáciu v pracovnoprávných vzťahoch a ochranu práv zamestnancov. Okrem toho sa viaceré organizácie venujú rozvoju zručností, a to prostredníctvom školení mäkkých zručností, ako sú komunikačné či prezentačné schopnosti, a školení digitálnych zručností, ktoré sú čoraz dôležitejšie v súčasnom technologicky orientovanom pracovnom prostredí. Naopak menej časté sú stáže, ktoré poskytujú praktické skúsenosti a kontakt s reálnym pracovným prostredím. Doplnkovú, hoci menej rozšírenú formu podpory predstavujú aj psychologické konzultácie, artterapia a rôzne rozvojové aktivity, ktoré pomáhajú pri posilňovaní osobného potenciálu a zvládání záťaže spojenej so zamestnávaním. Tieto aktivity spoločne vytvárajú komplexný rámec podpory, ktorý reflektuje rozmanité potreby jednotlivcov hľadajúcich uplatnenie na trhu práce.

Počet podporovaných ukrajinských utečencov v súčasnosti

- 0 (3)
- Menej ako 25 (5)
- 26-50 (4)
- 51-100 (2)
- 101-150 (2)
- 151-200 (2)
- 201-300 (2)
- Viac ako 1000 (2)

Na základe získaných údajov možno konštatovať, že väčšina mapovaných organizácií poskytuje podporu relatívne malému počtu utečencov. Najpočetnejšia skupina tvoria organizácie, ktoré pracujú s menej ako 25 klientmi, pričom takto funguje až päť subjektov. Ďalšie štyri organizácie poskytujú podporu v rozmedzí 26 až 50 utečencov a menšie zastúpenie majú organizácie, ktoré pracujú so 51 až 100 osobami alebo so 101 až 150 utečencami. Rovnako po dve organizácie sa nachádzajú aj v kategóriách 151 až 200 a 201 až 300 klientov. Zaujímavosťou je, že existujú aj dve organizácie, ktoré dokážu zabezpečiť podporu vo výrazne väčšom rozsahu – pre viac ako 1000 utečencov. Napriek týmto výnimkám je zrejmé, že prevažná väčšina organizácií sa zameriava na prácu s menšími skupinami, čo môže súvisieť s ich kapacitnými možnosťami, špecializáciou alebo lokálnym charakterom ich pôsobenia.

Podpora zraniteľných skupín

- Právne poradenstvo (osobne/online) (2)
- Úprava pracovného času podľa ich potrieb (1)
- Zameranie na deti a mládež (1)
- Poobedné doučovanie detí (1)
- Jazykové kurzy pre 65+ (1)
- Workshopy (1)
- Psychologické poradenstvo (1)
- Ekošatník (1)

Podpora prispôbená konkrétnym skupinám predstavuje dôležitý nástroj, ako reagovať na špecifické potreby rôznych cieľových komunít. V praxi sa najčastejšie realizuje prostredníctvom právneho poradenstva, ktoré je dostupné osobne aj online, čím sa zvyšuje jeho dostupnosť a flexibilita. Významnú úlohu zohráva aj úprava pracovného času podľa individuálnych potrieb klientov, čo pomáha napríklad slobodným matkám lepšie zladať pracovné a rodinné povinnosti. Osobitná pozornosť sa venuje deťom a mládeži, kde sa podpora zameriava nielen na voľnočasové aktivity, ale aj na systematické vzdelávanie prostredníctvom popoludňajšieho doučovania. Dôležitou skupinou sú aj seniori, pre ktorých sú organizované jazykové kurzy, čím sa podporuje ich celoživotné vzdelávanie a spoločenská integrácia. Medzi ďalšie dostupné formy pomoci patrí psychologické poradenstvo, ktoré prispieva k duševnej pohode jednotlivcov, či organizovanie workshopov podporujúcich osobnostný a profesijný rozvoj. Zaujímavou iniciatívou je aj ekošatník, ktorý kombinuje ekologické hľadisko s praktickou pomocou ľuďom v núdzi. Tieto aktivity spoločne vytvárajú inkluzívny systém podpory, ktorý reaguje na potreby rôznych zraniteľných skupín a posilňuje ich možnosti zapojiť sa do spoločenského, pracovného i komunitného života.

Využitie digitálnych nástrojov na sledovanie údajov

- Národný digitálny systém evidencie (1)
- Interná databáza organizácie (6)
- Nevyužívajú (5)

Spôsoby využitia digitálnych nástrojov na sledovanie údajov

- Riadenie prípadov (11)

- Sledovanie pokroku (7)
- Interné podávanie správ (11)
- Zdieľanie s vnútroštátnymi orgánmi (6)
- Podávanie správ darcom (3)

Väčšina organizácií uprednostňuje vlastné interné databázy, zatiaľ čo menšia časť sa spolieha na národný digitálny systém evidencie. Zároveň sa ukazuje, že pomerne veľká skupina organizácií digitálne nástroje na tento účel vôbec nevyužíva.

Z hľadiska spôsobu využitia majú digitálne nástroje najčastejšie funkciu riadenia prípadov a interného podávania správ. Tieto dve oblasti predstavujú základný pilier, na ktorom organizácie stavajú svoju prácu s klientmi aj internú administratívu. V menšej miere sa digitálne systémy používajú na sledovanie pokroku jednotlivcov, zdieľanie údajov s vnútroštátnymi orgánmi či podávanie správ darcom. Z výsledkov teda vyplýva, že digitálne riešenia zohrávajú v práci organizácií významnú úlohu, avšak ich využívanie nie je jednotné. Niektoré organizácie sú v tejto oblasti technologicky vyspelejšie a dokážu systémovo riadiť svoje procesy, iné sa spoliehajú na tradičnejšie prístupy bez digitálnej podpory. Tento rozdiel môže mať vplyv na efektivitu práce aj na schopnosť poskytovať služby cielene a transparentne.

6. Prekážky a výzvy

Kľúčové prekážky

- Jazyková bariéra- veľmi závažné
- Uznávanie kvalifikácie- veľmi závažné
- Nedostatok skúseností na lokálnom pracovnom trhu- neutrálne až závažné
- Diskriminácia- neutrálne až závažné
- Byrokracia- neutrálne až závažné
- Nedostatok služieb o dieťa/deti- veľmi závažné
- Psychické zdravie utečencov- neutrálne až závažné
- Nedostatočné vzdelanie- neutrálne
- Nedostatok digitálnych zručností- neutrálne
- Nedostatok mäkkých zručností- neutrálne
- Iné: Problémy s umiestnením dieťaťa počas pracovnej doby (1), Vzdelaní ľudia majú problém nájsť adekvátne zamestnanie (1), Nedostatočná konzistencia v práci s ukrajinskými utečencami (1), Evidencia na národnej, ako aj lokálnej úrovni (1).

Ukrajinskí utečenci čelia v oblasti zamestnania viacerým významným prekážkam a výzvam, ktoré brzdia ich integráciu na lokálny trh práce. Medzi najväčšie problémy patrí jazyková bariéra, neuznávanie kvalifikácie a nedostatok služieb starostlivosti o deti. Tieto faktory sú často označované organizáciami ako veľmi závažné pre úspešnú integráciu a uplatnenie na pracovnom trhu. Okrem toho sa ukrajinskí utečenci stretávajú s problémami, ktoré môžu byť menej zjavné, no stále významné. Sem patrí nedostatok skúseností na lokálnom pracovnom trhu, diskriminácia, byrokracia a otázky spojené s psychickým zdravím. Menej závažné, avšak prítomné bariéry zahŕňajú nedostatočné vzdelanie, či

nedostatok digitálnych a mäkkých zručností. Doplnkové výzvy zahŕňajú ťažkosti s umiestnením detí počas pracovnej doby, nedostatočnú konzistenciu v práci s ukrajinskými utečencami, problémy s uplatnením vysoko kvalifikovaných ľudí a nedostatočnú evidenciu utečencov na národnej aj lokálnej úrovni. Tieto prekážky jasne ukazujú, že integrácia utečencov si vyžaduje komplexný prístup, ktorý bude riešiť nielen pracovné otázky, ale aj sociálne, rodinné a systémové aspekty ich začlenenia do spoločnosti.

Výzvy pre zraniteľné podskupiny

- Pomoc ženám-matkám pri hľadaní práce + umiestnenie dieťaťa do inštitucionálnej starostlivosti
- Bezbariérová dostupnosť integračného centra
- Zvýšenie kapacít sociálnych zariadení
- Poskytovanie psychologickej podpory utečencom

Ukrajinskí utečenci z Ukrajiny, a najmä zraniteľné podskupiny ako ženy – matky, čelia v oblasti zamestnania špecifickým výzvam. Jedným z hlavných problémov je zladenie pracovného života s rodičovskými povinnosťami. Matky často potrebujú nielen podporu pri hľadaní vhodného zamestnania, ale aj zabezpečenie dostupnej inštitucionálnej starostlivosti o deti, čo im umožní aktívne sa zapojiť na trhu práce. Okrem toho sa tiež ukazuje potreba zabezpečiť bezbariérovú dostupnosť integračných centier, ktoré sú kľúčovým miestom pre poskytovanie informácií a služieb utečencom. Dôležité je aj zvýšenie kapacít sociálnych zariadení, aby dokázali prijať väčší počet osôb vyžadujúcich podporu, a poskytovanie psychologickej pomoci, ktorá je nevyhnutná pre zvládanie stresu a úspešnú adaptáciu v novej krajine. Komplexný prístup, ktorý rieši pracovnú integráciu, starostlivosť o deti, dostupnosť služieb a psychologickú podporu, je kľúčový pre zabezpečenie stability a úspešnej integrácie zraniteľných utečencov na trhu práce.

7. Spolupráca a osvedčené postupy

Typy spolupráce

- Neziskové organizácie- zväčša veľmi efektívna spolupráca
- Medzinárodné neziskové organizácie- neutrálne (alebo nespolupracujú)
- Miestne orgány- neutrálne alebo nespolupracujú
- Regionálne a národné orgány- neutrálne (alebo nespolupracujú)
- Miestna/komunitná iniciatíva- neutrálne
- Úrady práce/verejné služby zamestnanosti- neutrálne
- Súkromné spoločnosti/zamestnávateľa- neutrálne (alebo nespolupracujú)
- Obchodné komory- nespolupracujú
- Náboženská organizácia- zväčša veľmi efektívna spolupráca
- Samospráva- efektívna spolupráca
- Miestna správa- efektívne až neutrálne
- Verejná inštitúcia- neutrálne (alebo nespolupracujú)
- Iné- nespolupracujú

Organizácie pôsobiace v oblasti zamestnanosti ukrajinských utečencov hodnotia spoluprácu s rôznymi partnermi rôzne. Najefektívnejšia spolupráca je zaznamenaná najmä s neziskovými organizáciami a náboženskými organizáciami, ktoré sa pravidelne zapájajú a poskytujú podporu v rámci riešenia otázok

zamestnanosti. Efektívnu spoluprácu je možné pozorovať aj v prípade samospráv a miestnych správ, ktoré sa aktívne podieľajú na koordinácii a implementácii rôznych iniciatív. Ostatné typy spolupráce sú hodnotené prevažne ako neutrálne, pričom niektoré organizácie s nimi nespolupracujú vôbec. Medzi tieto patrí väčšina regionálnych a národných orgánov, miestnych orgánov, súkromných spoločností, obchodných komôr a verejných inštitúcií. Najkritickejšie hodnotenie získali obchodné komory, s ktorými organizácie nepodnikajú žiadne konkrétne aktivity. Celkovo je možné konštatovať, že najúspešnejšie a najefektívnejšie sú partnerstvá s organizáciami orientovanými na komunitnú podporu a lokálne iniciatívy, zatiaľ čo spolupráca s komerčnými alebo formálnymi verejnými inštitúciami ostáva obmedzená.

Osvedčené postupy v oblasti umiestňovania na pracovné miesta alebo zvyšovania kvalifikácie:

- Zjednodušená forma uznávania dokladov o vzdelávaní z rôznych odborov
- Potreba konzistentnosti
- Otvorenie integračného centra, kde si odídenci môžu navzájom vymieňať svoje skúsenosti
- Vytvorenie národného systému podpory bývania
- Kombinácia ubytovania s prácou matiek a zaradením detí do predškolských a školských zariadení
- Prepojenie s úradom práce ako efektívny spôsob informovať utečencov o dostupných rekvalifikačných kurzoch a pracovných možnostiach

V kontexte integrácie ukrajinských utečencov do pracovného trhu sa ukázalo ako efektívnych niekoľko osvedčených prístupov, ktoré reagujú na ich špecifické potreby a zároveň podporujú dlhodobú sociálno-ekonomickú stabilitu. Jedným z kľúčových opatrení je zjednodušenie procesu uznávania dokladov o vzdelaní, ktoré utečencom umožňuje rýchlejšie uplatniť ich kvalifikácie v rôznych profesijných oblastiach. Tento krok znižuje bariéry pri vstupe na trh práce a zároveň zvyšuje šancu na získanie adekvátneho zamestnania zodpovedajúceho ich vzdelaniu a skúsenostiam. Ďalším dôležitým faktorom je potreba konzistentného prístupu zo strany inštitúcií, ktorý zahŕňa koordinované a dlhodobo udržateľné riešenia. Ukrajinskí utečenci často čelia nejednotným informáciám a postupom, čo komplikuje ich orientáciu v systéme podpory. Za veľmi prínosné sa považuje aj otváranie integračných centier, ktoré slúžia nielen ako priestor pre poradenstvo a podporu, ale aj ako komunitné centrá, kde si utečenci môžu vymieňať skúsenosti, budovať siete a vzájomne sa motivovať. Takéto prostredie posilňuje ich sebadôveru a pocit spolupatričnosti, čo sú dôležité faktory pri adaptácii. V oblasti zamestnávania matiek s deťmi sa osvedčila kombinácia ubytovania s možnosťou zamestnania a zabezpečením starostlivosti o deti – teda prepojenie pracovných príležitostí so zaradením detí do predškolských a školských zariadení. Táto trojkombinácia vytvára stabilnejšie prostredie pre matky, ktoré by inak čelili vážnym prekážkam pri hľadaní práce. Dôležitým prvkom je tiež aktívna spolupráca s úradmi práce, ktoré fungujú ako efektívny nástroj na poskytovanie informácií o rekvalifikačných kurzoch, voľných pracovných miestach a možnostiach ďalšieho odborného rastu. Úrady práce tiež môžu slúžiť ako sprostredkovatelia medzi zamestnávateľmi a utečencami. Na systémovej úrovni sa ako nevyhnutné ukazuje vytvorenie národného systému podpory bývania, ktorý by poskytol stabilné a dôstojné bývanie ako základ pre ďalšie integračné kroky vrátane zamestnania. Bývanie úzko súvisí so schopnosťou nájsť si a udržať prácu, najmä ak ide o rodiny s deťmi. Tieto osvedčené postupy ukazujú, že úspešná integrácia ukrajinských utečencov, na trhu práce si vyžaduje komplexný, prepojený a ľudsky orientovaný prístup, ktorý zohľadňuje nielen zamestnateľnosť ako takú, ale aj širší sociálny kontext – od uznávania kvalifikácie, cez dostupnosť služieb, až po vytváranie bezpečného a podporujúceho prostredia.

8. Kapacita a potreby

Inštitucionálne medzery

- Odborná príprava zamestnancov (1)
- Platformy pre vytváranie sietí a spoluprácu (4)
- Lepšia podpora starostlivosti o deti, podpora počas obdobia chorôb detí (1)
- Podpora národnej politiky (5)
- Zvýšenie financovania (10)

Zamestnávanie ukrajinských utečencov naráža na viacero inštitucionálnych nedostatkov, ktoré brzdia efektívnu integráciu do pracovného trhu. Medzi najvýznamnejšie výzvy patrí nedostatočné financovanie, ktoré obmedzuje kapacity organizácií a inštitúcií poskytujúcich služby v oblasti zamestnania, rekvalifikácie či podpory rodín s deťmi. Ďalšou kľúčovou oblasťou je nedostatočná podpora na úrovni národnej politiky. Chýba koordinovaný strategický rámec a dlhodobé riešenia, ktoré by umožnili systematické a udržateľné začlenenie utečencov do trhu práce. Organizácie zároveň poukazujú na potrebu zlepšiť spoluprácu a výmenu informácií medzi aktérmi - prostredníctvom platforiem pre sieťovanie, ktoré by umožnili zdieľať osvedčené postupy, prepájať služby a zefektívniť intervencie. V oblasti služieb chýba dostatočná podpora starostlivosti o deti, vrátane riešení v prípade ich choroby, čo najmä matkám znemožňuje nastúpiť do práce alebo si ju udržať. Ďalším slabým miestom je nedostatočná odborná príprava zamestnancov pracujúcich s utečencami, čo ovplyvňuje kvalitu poskytovaných služieb a schopnosť reagovať na špecifické potreby tejto skupiny.

Záujem o pilotné testovanie nástrojov SMART UA:

- Áno (10)
- Nie (2)
- Možno (14)

Výskum ukazuje, že väčšina organizácií by pravdepodobne mala záujem o pilotné testovanie nástrojov SMART UA, avšak s ohľadom na svoje časové možnosti a kapacity. Jednoznačný záujem prejavilo desať organizácií a iba dve organizácie neprejavili záujem o pilotné testovanie. Tieto výsledky naznačujú, že pilotné testovanie nástrojov SMART UA má potenciál zaujať širšiu skupinu organizácií, pričom kľúčovým faktorom pre ich účasť bude dostupnosť času a zdrojov.

9. Inkluzívnosť a cieľové skupiny

Skupiny obyvateľstva, ktoré dostávajú cielenú podporu zamestnanosti

- Ženy (vrátane matiek s deťmi) (18)
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku) (13)
- Starší dospelí 65+ (12)
- Osoby so zdravotným postihnutím (9)
- Rómovia a iné etnické skupiny (6)
- LGBTQ+ osoby (3)
- Iné- mladí ľudia(1), osoby ohrozené potravinovou a inou materiálnou depriváciou (1)

V oblasti zamestnávania ukrajinských utečencov je zreteľná snaha o inkluzívny prístup, ktorý zohľadňuje rôznorodosť potrieb rôznych cieľových skupín. Najviac cielených intervencií smeruje k ženám, vrátane matiek s deťmi, ktoré čelia špecifickým prekážkam v oblasti práce, ako je potreba starostlivosti o deti či zladenie pracovného a rodinného života. Ďalšou významnou skupinou sú dospelí v produktívnom veku, ktorým sa poskytujú služby s cieľom zvýšiť ich zamestnateľnosť, a starší dospelí vo veku 65+, ktorí často potrebujú špecifickú podporu pri adaptácii na nové prostredie a pracovné podmienky. Podpora sa zameriava aj na osoby so zdravotným postihnutím, Rómov a príslušníkov iných etnických skupín, ako aj na LGBTQ+ osoby, ktoré môžu čeliť viacnásobnej diskriminácii a marginalizácii. Organizácie spomenuli aj pomoc, ktorá by sa mala sústreďovať na mladých ľudí a osoby ohrozené potravinovou alebo materiálnou depriváciou. Zamestnávacie iniciatívy pre ukrajinských utečencov sa snažia byť sociálne citlivé a inkluzívne, no zároveň ukazujú, že podpora je najviac koncentrovaná na ženy a dospelú populáciu. Menšie cieľové skupiny, ako sú napríklad mladí ľudia, zatiaľ dostávajú menej systematickej pozornosti, čo poukazuje na potenciál pre rozšírenie inkluzívnych stratégií v budúcnosti.

Programy prispôsobené potrebám alebo ich nedostatok:

- Bezbariérovosť
- Právne poradenstvo
- Psychologické poradenstvo
- Individuálne poradenstvo (napr. pomoc pri príprave životopisu)
- Úprava pracovného času podľa ich potrieb
- Zamestnanie UA sociálnej pracovníčky do integračného centra
- Poobedné doučovanie detí, ktoré pomáha matkám, ktoré sú zamestnané
- Jazykové kurzy pre seniorov 65+

Dôležitú úlohu zohrávajú programy prispôsobené špecifickým potrebám zraniteľných skupín, no zároveň pretrvávajú nedostatky v ich pokrytí a systematickosti.

Pozitívne príklady zahŕňajú:

- **Bezbariérovosť** niektorých priestorov a služieb, ktorá umožňuje prístup aj osobám so zdravotným postihnutím.
- **Právne a psychologické poradenstvo**, ktoré utečencom pomáha orientovať sa v právnom systéme a zvládať stresové a krízové situácie spojené s migráciou.
- **Individuálne poradenstvo**, ako napríklad pomoc s prípravou životopisu alebo kariérnym plánovaním, prispieva k lepšiemu uplatneniu na trhu práce.
- **Úprava pracovného času podľa potrieb konkrétnych skupín** (napr. matiek s deťmi), čo zvyšuje ich šance na zamestnanie a udržanie si práce.
- **Zamestnanie ukrajinskej sociálnej pracovníčky v integračnom centre** zlepšuje komunikáciu a dôveru medzi utečencami a inštitúciami, a zároveň zabezpečuje kultúrne citlivý prístup.

- **Poobedné doučovanie detí** uľahčuje matkám nástup do práce, keďže rieši starostlivosť o deti počas pracovného času.
- **Jazykové kurzy pre seniorov 65+**, ktoré pomáhajú starším utečencom začleniť sa do spoločnosti a získať aspoň základné komunikačné zručnosti.

Tieto príklady ukazujú, že niektoré programy už reflektujú špecifické potreby cieľových skupín, ako sú ženy, seniori, osoby so zdravotným postihnutím či deti. Napriek tomu však mnohé z týchto služieb chýbajú vo väčšom rozsahu alebo nie sú dostupné systematicky, čo poukazuje na potrebu ich rozšírenia, stabilného financovania a dlhodobej implementácie v rámci integračných stratégií.

10. Závěry a odporúčania

Kľúčové poznatky získané z mapovania

Integrácia ukrajinských utečencov do pracovného trhu na Slovensku sa ukazuje ako dynamický proces, na ktorom sa podieľa široká sieť aktérov. Najväčšiu úlohu pritom zohrávajú neziskové a cirkevné organizácie, dopĺňané samosprávami a komunitnými iniciatívami. Tieto subjekty poskytujú predovšetkým sprostredkovanie práce, jazykové vzdelávanie a právne poradenstvo, ktoré patria medzi kľúčové formy podpory. Menej rozšírené, no zároveň veľmi potrebné, sú programy zamerané na digitálne zručnosti, mäkké zručnosti či psychologickú podporu. Osobitnú pozornosť si vyžadujú ženy s deťmi, ktoré čelia náročnej úlohe zosúladiť pracovný a rodinný život. Podpora je však nasmerovaná aj na ďalšie zraniteľné skupiny, vrátane seniorov, zdravotne znevýhodnených či etnických a sexuálnych menšín. Medzi najväčšie prekážky patrí jazyková bariéra, zdĺhavé uznávanie kvalifikácií, nedostatočná starostlivosť o deti, diskriminácia a psychické ťažkosti. Napriek tomu sa zamestnanosť ukrajinských utečencov postupne zvyšuje, čo naznačuje ich rastúcu adaptáciu a prínos pre slovenskú ekonomiku. Za osvedčené riešenia možno považovať fungovanie integračných centier, zjednodušenie validácie diplomov a lepšie prepojenie práce s dostupnou starostlivosťou o deti. Slabou stránkou systému však zostáva chýbajúca koordinovaná politika, stabilné financovanie a efektívna výmena informácií medzi aktérmi. Do budúcnosti je preto potrebné tieto medzery vyplniť a podporiť dlhodobu udržateľnú mechanizmy integrácie, ktoré umožnia ukrajinským utečencom nielen nájsť si prácu, ale aj plnohodnotne sa začleniť do spoločnosti.

Strategické opatrenia pre zainteresované strany a zúčastnených aktérov

- **Financovanie a politika:** Financovanie a politika zohrávajú kritickú úlohu pri dlhodobej integrácii. Vytvorenie národného strategického rámca pre zamestnávanie utečencov s dlhodobým financovaním zabezpečí stabilitu projektov, predvídateľnosť pre organizácie aj zamestnávateľov a možnosť plánovať cielené intervencie. Takýto rámec zároveň umožní koordináciu medzi štátnymi inštitúciami, samosprávami a súkromným sektorom.
- **Vzdelávanie a jazyk:** Strategické opatrenia pre zainteresované strany a zúčastnených aktérov sú kľúčové pre efektívnu integráciu utečencov a podporu ich úspešného začlenenia do spoločnosti. Jedným z hlavných pilierov je vzdelávanie a jazyková príprava. Posilnenie jazykových kurzov, rozvoj rekvalifikačných programov a systematické školenia v oblasti digitálnych a mäkkých zručností umožnia utečencom rýchlejšie sa adaptovať na pracovný trh a spoločenské prostredie. Zameranie na digitálne kompetencie, komunikáciu a riešenie problémov zároveň prispeje k

zvýšení ich konkurencieschopnosti a samostatnosti.

- **Uznávanie kvalifikácií:** Dôležitým aspektom je aj uznávanie kvalifikácií. Zavedenie rýchlych, transparentných a spoľahlivých postupov validácie diplomov, certifikátov a pracovných skúseností umožní utečencom využiť svoje odborné schopnosti a kompetencie bez zbytočných prietahov. Takýto prístup podporuje efektívnejšie zapojenie kvalifikovaných pracovníkov do ekonomiky a znižuje riziko podzamestnanosti alebo stratenej pracovnej hodnoty.
- **Podpora rodín a detí:** Podpora rodín a detí patrí medzi kľúčové faktory úspešnej integrácie. Rozšírenie kapacít predškolských zariadení a podpora flexibilných foriem starostlivosti o deti umožní rodičom, najmä matkám, aktívnejšie sa zapojiť do vzdelávania alebo pracovnej činnosti. Takýto prístup podporuje stabilitu rodín, znižuje sociálne napätie a prispieva k vytváraniu inkluzívnejších komunít.
- **Vzájomná spolupráca:** Spolupráca medzi rôznymi aktérmi je nevyhnutná pre efektívnu integráciu. Posilnenie prepojenia medzi neziskovým sektorom a zamestnávateľmi, vrátane motivácie firiem k zamestnávaniu utečencov, umožní vytvárať programy zamestnania, mentoringu a praxe, ktoré sú priamo orientované na potreby trhu práce. Týmto spôsobom sa znižuje riziko izolácie a zvyšuje sa šanca utečencov na dlhodobé zamestnanie.
- **Integračné centrá:** Integračné centrá by mali byť rozvíjané ako komplexné miesta poskytujúce poradenstvo, networking a komunitné aktivity. Ich úlohou je poskytovať informácie o právach, pracovných príležitostiach a dostupných službách, ale aj podporovať budovanie sociálnych väzieb a komunitného života, čo je kľúčové pre psychologickú pohodu a pocit spolupatričnosti.
- **Psychologická a inkluzívna podpora:** Psychologická a inkluzívna podpora je ďalším neoddeliteľným prvkom integrácie. Špecifické programy zamerané na ženy-matky, seniorov, zdravotne postihnutých a ďalšie zraniteľné skupiny umožnia riešiť ich individuálne potreby, zabezpečiť rovnaké príležitosti a predchádzať sociálnemu vylúčeniu. Takýto prístup prispeje k vytváraniu inkluzívnej spoločnosti, kde každý jednotlivec má šancu naplno rozvíjať svoj potenciál.

Návrhy na ďalšie kroky v rámci projektu SMART UA

- **Systematická spolupráca:** Projekt SMART UA predstavuje komplexný rámec pre podporu integrácie utečencov a vyžaduje dôsledné plánovanie ďalších krokov, ktoré zabezpečia jeho efektívnosť a udržateľnosť. Jedným z kľúčových opatrení je systematická spolupráca. Vytvorenie platforiem pre výmenu skúseností medzi aktérmi projektu umožní nielen koordináciu medzi neziskovými organizáciami, štátnymi inštitúciami a komunitnými centrami, ale aj efektívne prepojenie so súkromným sektorom. Takéto prepojenie umožní lepšie reagovať na aktuálne potreby trhu práce, zdieľať osvedčené postupy a podporiť synergické riešenia, ktoré zvyšujú šancu utečencov na dlhodobú integráciu.
- **Pilotné testovanie nástrojov SMART UA:** Pilotné testovanie nástrojov SMART UA je ďalším neoddeliteľným krokom. Overenie praktickej využiteľnosti týchto nástrojov podľa kapacít jednotlivých organizácií poskytne cenné dáta o tom, ktoré metódy a prístupy sú najefektívnejšie, a umožní ich prispôbienie reálnym podmienkam. Takýto systematický testovací proces minimalizuje riziko neefektívnych opatrení a zabezpečí, že nástroje budú skutočne prínosom pre

každodennú prácu s utečencami.

- **Stabilné financovanie:** Stabilné financovanie je kľúčové pre dlhodobú udržateľnosť projektu. Zabezpečenie dlhodobých zdrojov pre integračné opatrenia zaručí kontinuitu programov a zníži závislosť od krátkodobých projektov či grantov. Takýto prístup umožní plánovať dlhodobé intervencie, vytvárať trvalejšie kapacity a zabezpečiť kvalitné služby pre utečencov aj počas nepredvídateľných ekonomických či politických výkyvov.
- **Zameranie na zraniteľné skupiny:** Zameranie na zraniteľné skupiny je ďalšou prioritou. Posilnenie programov šitých na mieru ženám, seniorom, zdravotne znevýhodneným či mládeži zabezpečí, že každý jednotlivec dostane podporu prispôsobenú svojim konkrétnym potrebám. Takýto cielene orientovaný prístup zvyšuje inklúziu a spravodlivosť a minimalizuje riziko sociálneho vylúčenia či marginalizácie.
- **Podpora odbornosti pracovníkov:** Podpora odbornosti pracovníkov, ktorí pracujú s utečencami, je rovnako nevyhnutná. Zlepšenie prípravy a pravidelných školení umožní zamestnancom a dobrovoľníkom lepšie porozumieť špecifikám rôznych kultúrnych, psychologických a sociálnych kontextov, efektívnejšie riešiť problémy a poskytovať kvalitnú podporu, ktorá reflektuje individuálne potreby utečencov.
- **Monitoring a dáta:** Monitoring a zber dát sú posledným, ale veľmi dôležitým pilierom. Zavedenie efektívneho systému evidencie a sledovania pokroku utečencov na trhu práce umožní vyhodnocovať účinnosť jednotlivých opatrení, identifikovať oblasti, ktoré vyžadujú zlepšenie, a poskytovať transparentné a presné informácie pre rozhodovaciu činnosť a budúce stratégie. Takýto prístup umožňuje kontinuálne zlepšovanie projektových intervencií a podporuje dlhodobú udržateľnosť výsledkov.

11. Prílohy

- Príloha č.1 - Zoznam zúčastnených aktérov
- Príloha č.2 - Vizualizácia údajov a agregované tabuľky odpovedí
- Príloha č.3 - Dotazník pre aktérov
- Príloha č.4 - Použité zdroje

Príloha č.1 - Zoznam zúčastnených aktérov pôsobiac v oblasti pomoci zamestnania ukrajinských utečencov (anonymizovaný, údaje organizácií poskytnuté len pre výskumné účely)

č.	Názov organizácie	Mesto	Email	Typ organizácie	Poskytované služby	Cieľové skupiny	Spolupráca
1.	Diecézna Charita Nitra	Nitra	sekretariat@charitanitra.sk	Nezisková cirkevná organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
2.	Liga za ľudské práva	Bratislava	hrl@hrl.sk	Nezisková organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
3.	TENENET OZ	Banská Bystrica	info@tenenet.sk	Občianske združenie	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
4.	Diecézna Charita Žilina	Žilina	charitaza@charitaza.sk	Nezisková cirkevná organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny,	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti /

č.	Názov organizácie	Mesto	Email	Typ organizácie	Poskytované služby	Cieľové skupiny	Spolupráca
						LGBTQ+ osoby	zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
5.	Národný inštitút vzdelávania a mládeže	Trnava	adriana.lancaricova@mpc-edu.sk	Štátna, rezortná vzdelávacia organizácia	zamestnanie	Mládež	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
6.	Mareena	Bratislava	info@mareena.sk	Nezisková organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
7.	Arcidiecézn a Charita Košice	Košice	silvia.hrabcakova@charita-ke.sk	Nezisková cirkevná organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
8.	Centrum pomoci pre rodinu	Trnava	cp@cp.sk	Občianske združenie	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí s deťmi	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné

č.	Názov organizácie	Mesto	Email	Typ organizácie	Poskytované služby	Cieľové skupiny	Spolupráca
							služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
9.	Iniciatívny vzdelávací priestor DMUCH Trnava	Trnava	-	-	zamestnanie	-	-
10.	Rozvojová agentúra Banskobystrického samosprávneho kraja n.o.	Banská Bystrica	socialne@bbsk.sk	Samospráva	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
11.	Úrad komisára pre deti	Bratislava	info@komisarpr edeti.sk	Štátna inštitúcia	bývanie a zamestnanie	Deti	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
12.	SME SPOU o.zo	Bratislava	ukrajina.sk.sos @gmail.com	Nezisková organizácia	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

č.	Názov organizácie	Mesto	Email	Typ organizácie	Poskytované služby	Cieľové skupiny	Spolupráca
13.	OZ SaUvedom	Trnava	ahoj@baterkaren.sk	Sociálny podnik a reuse centrum	zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

14.	Nadácia Pontis	Bratislava	pontis@pontisfoundation.sk	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
15.	Gréckokatolícka eparchiálna charita	Košice	vankova.anna@grkatke.sk	náboženská organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
16.	Kontaktné miesto pre cudzincov COMIN	Nitra	comin@comin.sk	spolupracujúca platforma	bývanie a zamestnanie	zamestnanie a ubytovanie	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
17.	Diecézná charita	Rožňava	charitaroznava@caritas.sk	náboženská organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

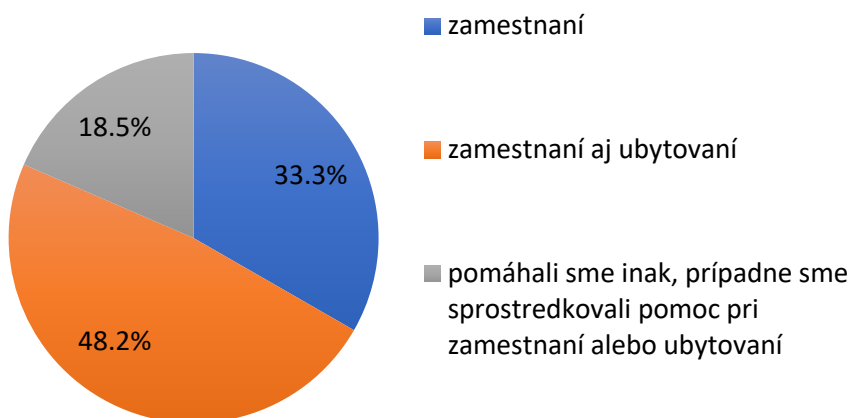
							správa, verejné inštitúcie
18.	Ukrajinský dom	Žilina	uadomza@gmail.com	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
19.	Záujmové združenie RODINA	Trnava	dstrnava@gmail.com	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, inštitúcie
20.	ConnecTT Podporné centrum pre cudzincov	Trnava	connectt@trnava.sk	verejná lokálna inštitúcia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, samospráva
21.	Mesto Košice	Košice	socialne@kosice.sk	verejná lokálna inštitúcia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľa, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
22.	Trnavská	Trnava	sekretariat@chari	náboženská	bývanie a	ženy, matky	miestne neziskové

	arcidiecézna charita, Integračné centrum		tatt.sk	organizácia	zamestnanie	s deťmi, dospelí, starší dospelí 65+	organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
23.	Úsmev ako dar	Bratislava	info@usmev.sk	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
24.	o.z. Stopa Slovensko	Bratislava	stopa.slovensko@ gmail.com	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	dospelí, starší dospelí 65+, rómovia a iné etnické skupiny, LGBTQ+ osoby	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
25.	SPDD Úsmev ako dar	Košice	kosice@usmev.sk	nezisková organizácia	bývanie a zamestnanie	ženy, matky s deťmi, starší dospelí 65+, osoby so zdravotným postihnutím	miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné

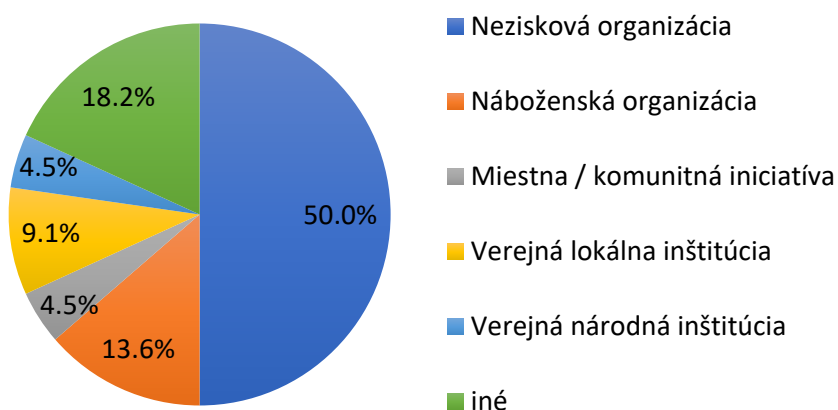
							spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie
26.	Gréckokatolícka charita	Prešov	gkcharita@gkcharita-po.sk	náboženská organizácia	bývanie a zamestnanie		miestne neziskové organizácie, medzinárodne neziskové organizácie, miestne orgány, regionálne a národné orgány, miestna / komunitná iniciatíva, úrady práce / verejné služby zamestnanosti, súkromné spoločnosti / zamestnávateľia, obchodné komory, náboženské organizácie, samospráva, miestna správa, verejné inštitúcie

Príloha č.2 – Vizualizácia údajov a agregované tabuľky odpovedí

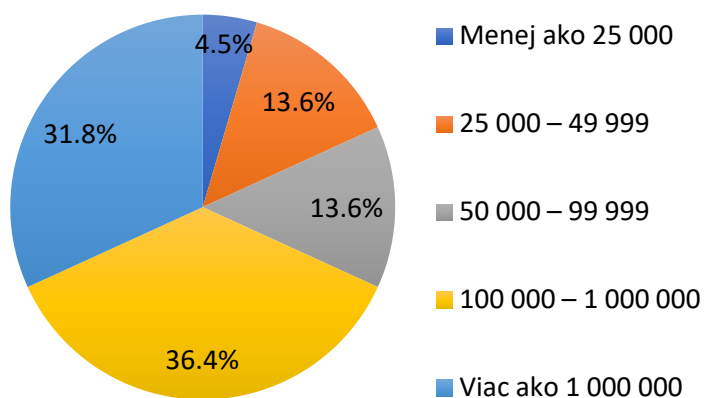
Graf č.1: Podiely odpovedí na otázku: Vaša organizácia pomáha alebo v minulosti pomáhala Ukrajinským utečencom pri (N=27):

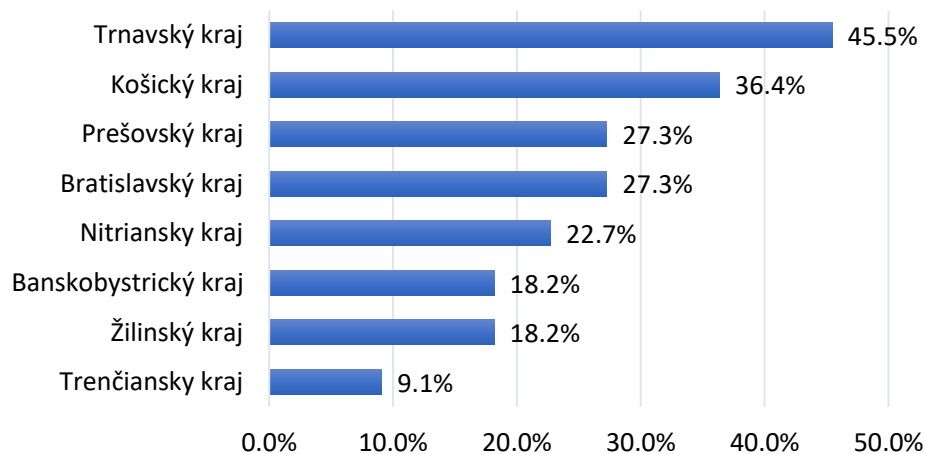
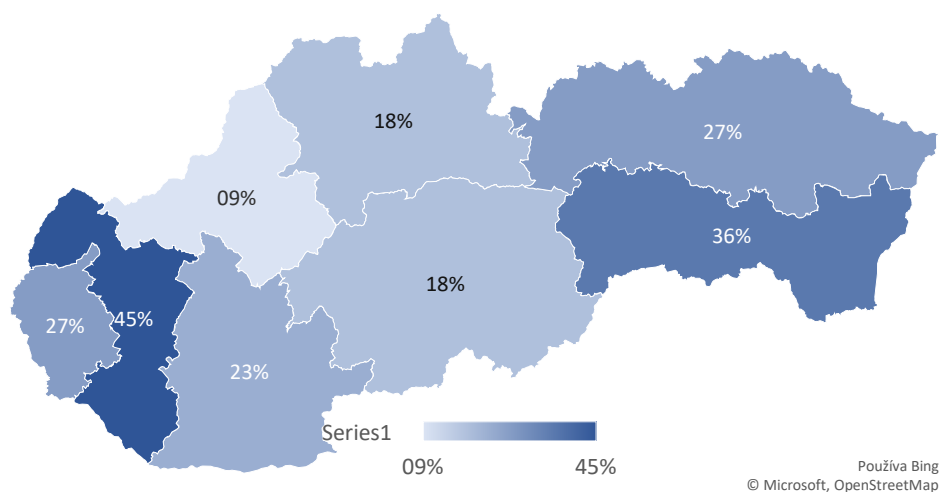
Graf č. 2: Podiely odpovedí na otázku: Ktorý z nasledujúcich typov najlepšie vystihuje vašu organizáciu?

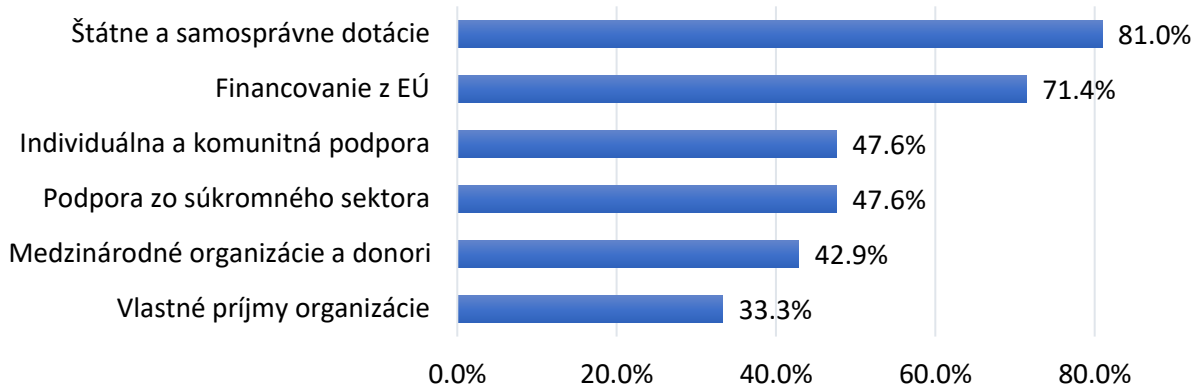
Graf č. 3: Podiely odpovedí na otázku: Ročný rozpočet (v EUR):

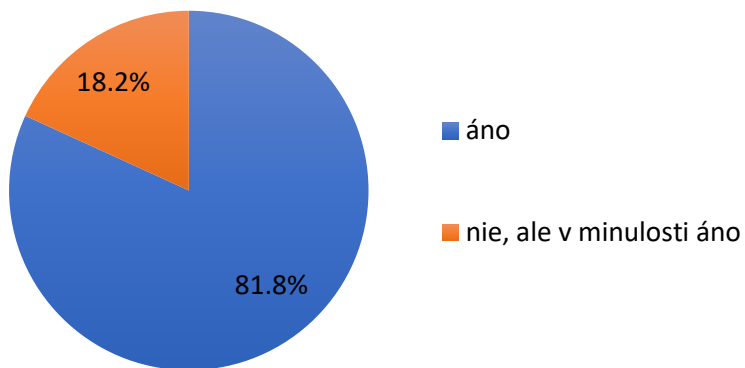
Graf č. 4: Podiely odpovedí na otázku: V ktorých krajoch pôsobí Vaša organizácia (viacnásobná odpoveď)

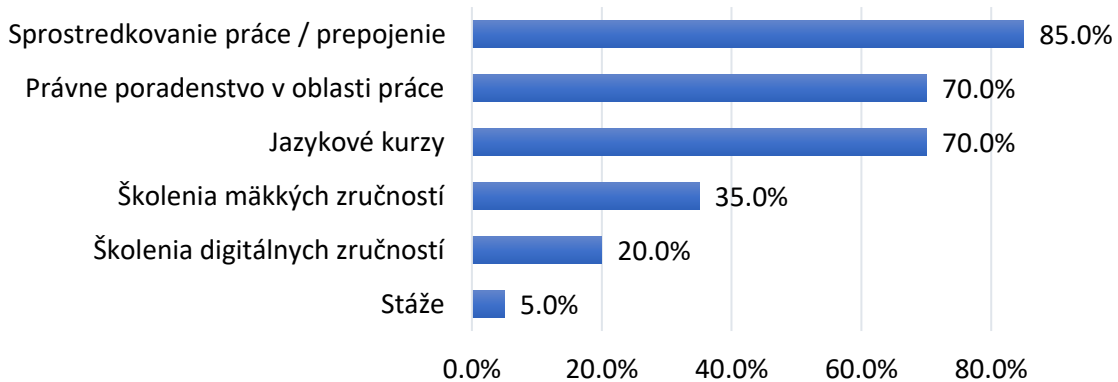
Graf č. 5: Podiely odpovedí na otázku: Zdroje financovania (viacnásobná odpoveď)

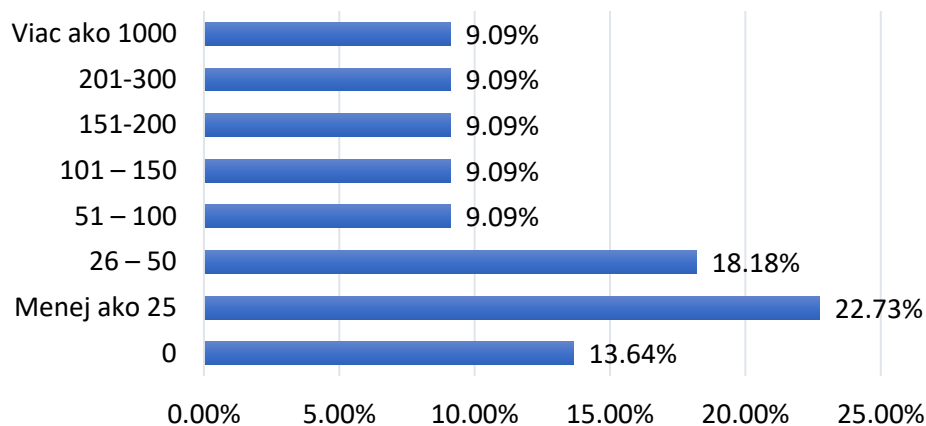
Graf č. 6: Podiely odpovedí na otázku: Podporuje vaša organizácia v súčasnosti zamestnávanie ukrajinských utečencov?

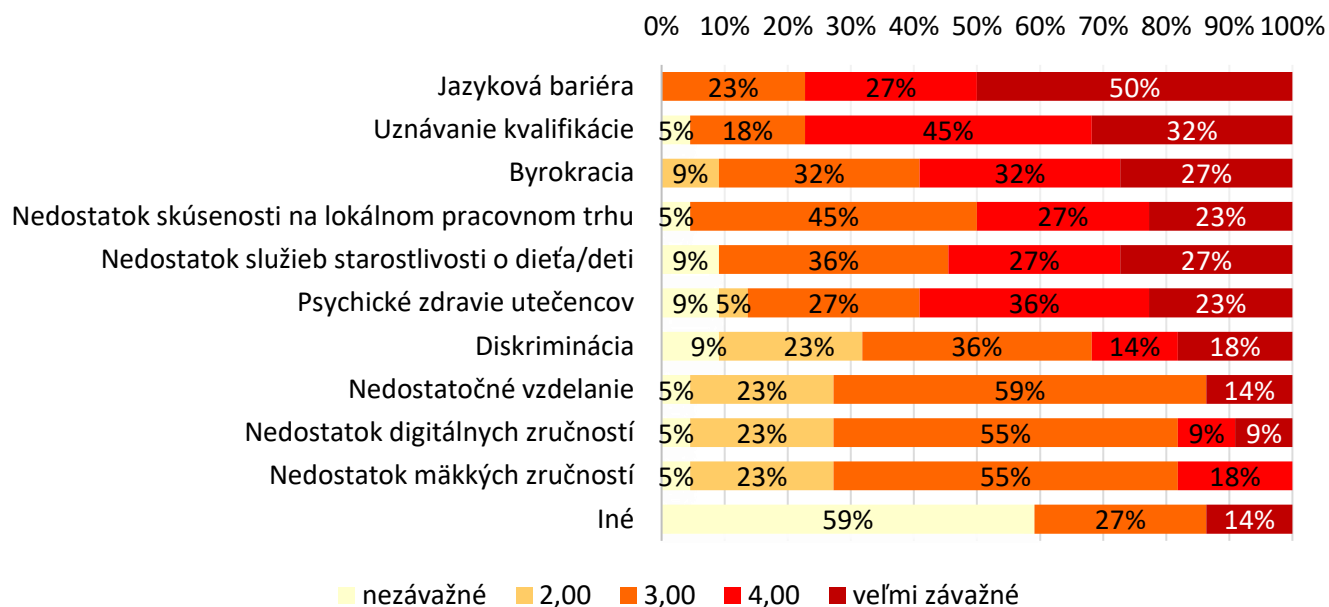
Graf č. 7: Podiely odpovedí na otázku: Aké formy podpory zamestnania poskytujete? (viacnásobná odpoveď)

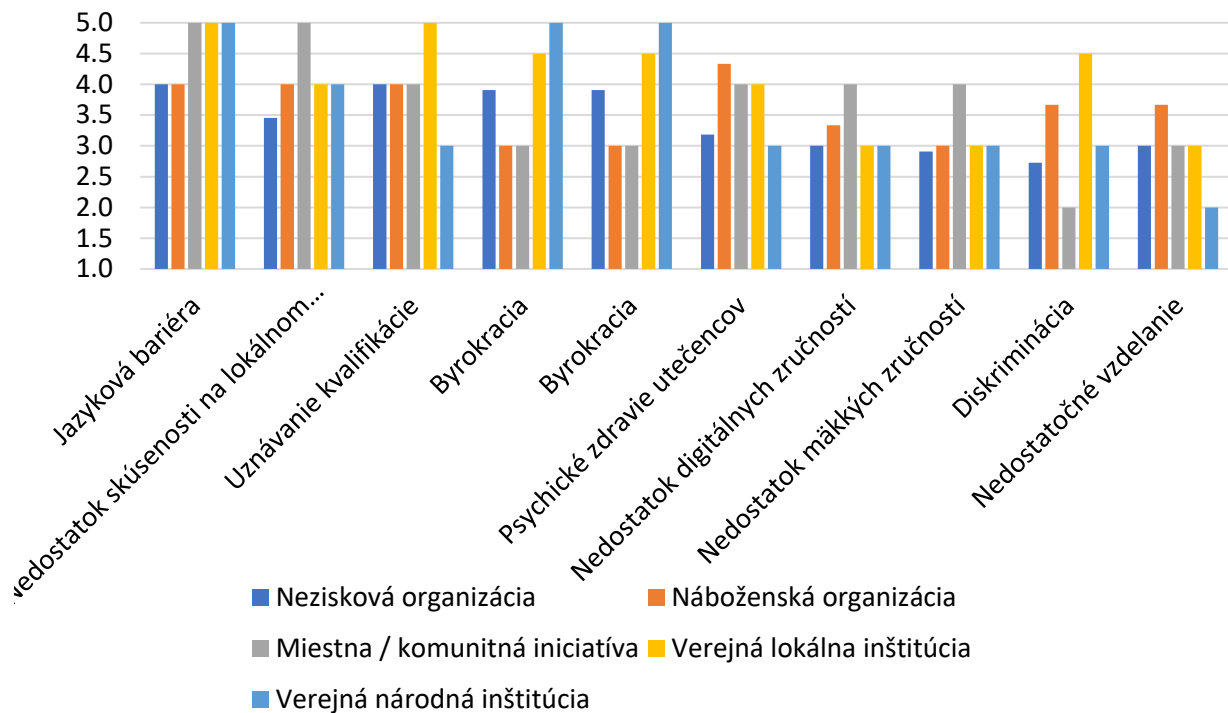
Graf č. 8: Podiely odpovedí na otázku: Koľko ukrajinských utečencov momentálne podporujete v zamestnaní?

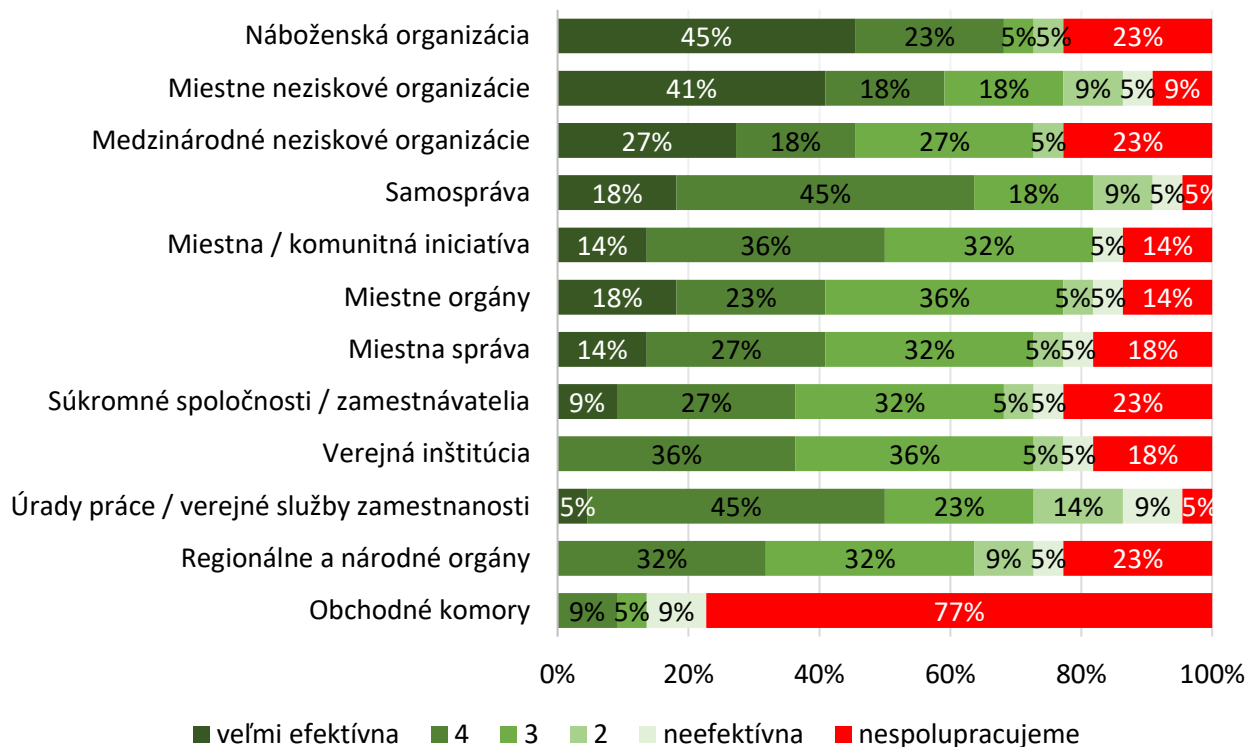
Graf č. 9: Podiely odpovedí na otázku: Aké sú podľa vás najvýznamnejšie prekážky pre vstup Ukrajincov na trh práce?

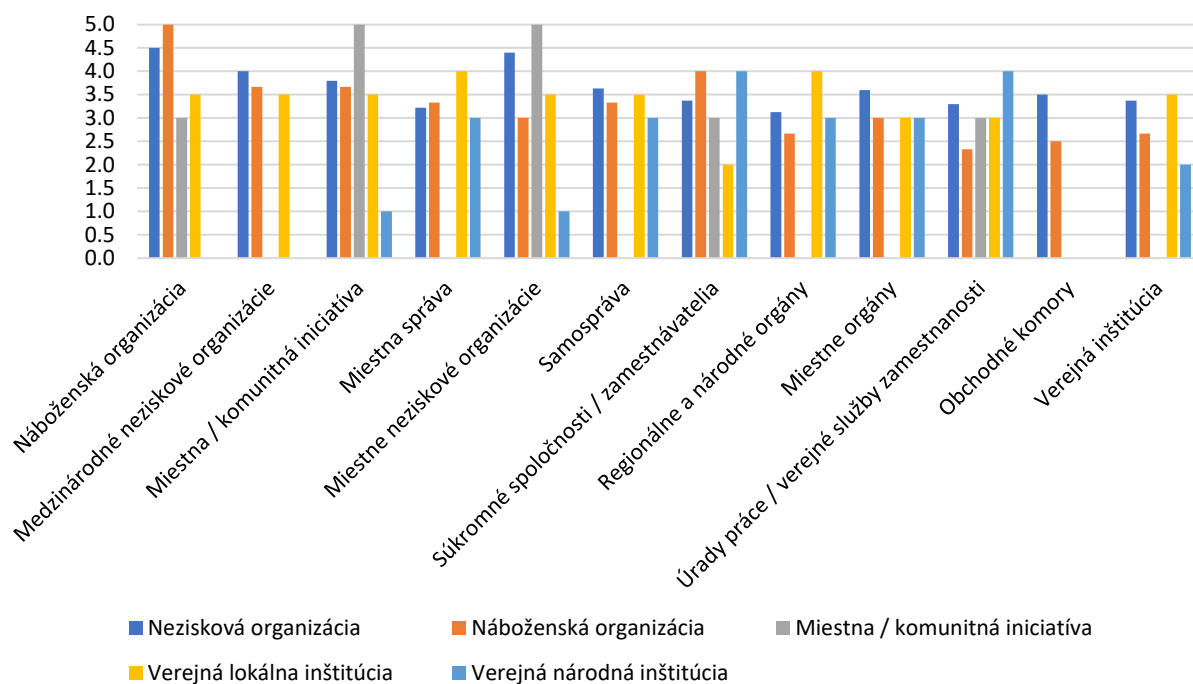
Graf č. 10: Priemerné skóre vnímaných prekážok pre vstup Ukrajincov na trh práce podľa typu organizácie (pričom 1=nezávažná a 5=veľmi závažná) – prekážky zoradené od najzávažnejších po najmenej závažné)

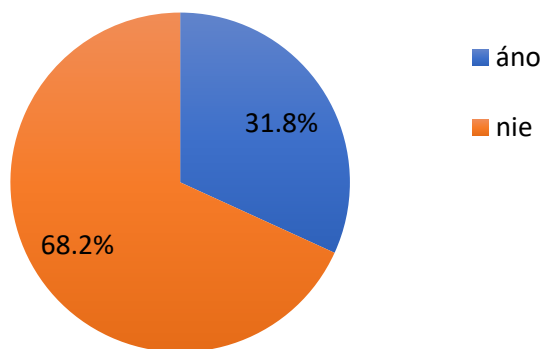
Graf č. 11: Podiely odpovedí na otázku: Ako by ste ohodnotili spoluprácu s nasledujúcimi aktérmi?

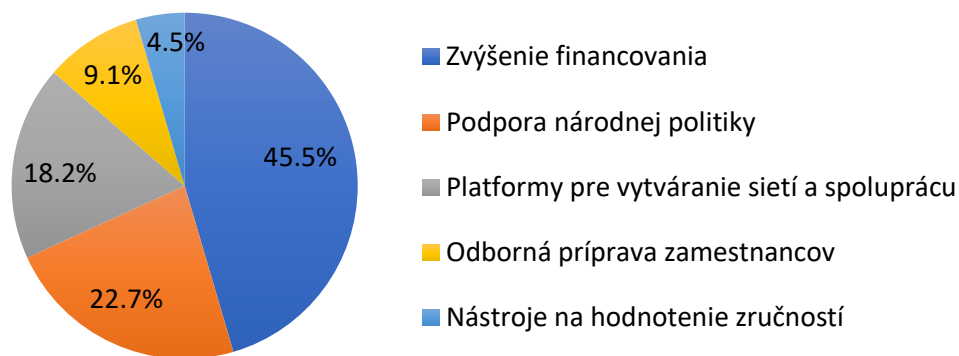
Graf č. 12: Priemerné skóre vnímanej spolupráce s konkrétnymi aktérmi podľa typu organizácie (pričom 0=žiadna spolupráca, 1=neefektívna a 5=veľmi efektívna) – aktéri zoradení od najlepšie vnímanej spolupráce po najhoršie vnímanú spoluprácu

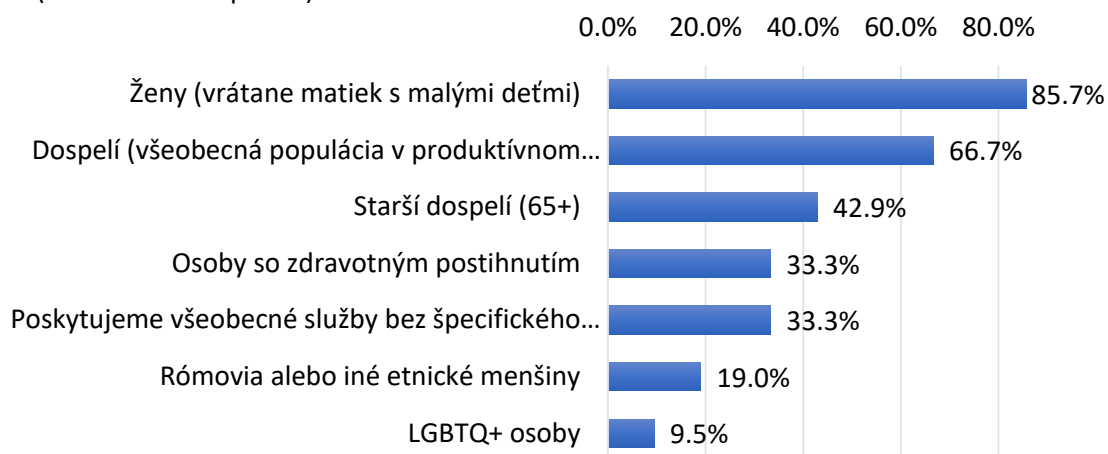
Graf č. 13: Podiely odpovedí na otázku: Zaviedli ste nejaké osvedčené postupy, ktoré by ste odporúčali?

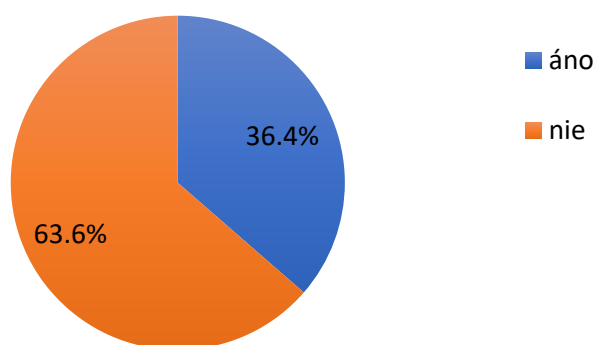
Graf č. 14: Podiely odpovedí na otázku: Čo by vašej organizácii pomohlo lepšie podporovať zamestnávanie utečencov?

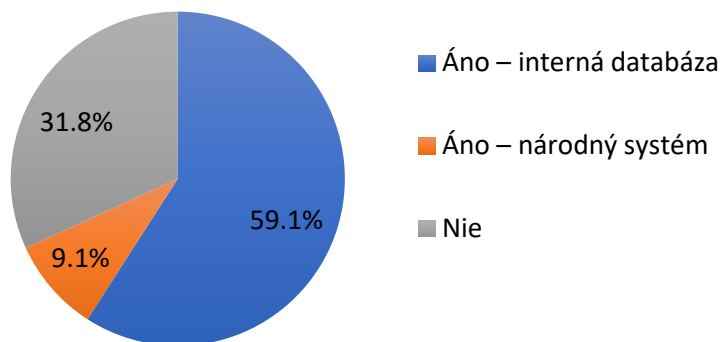
Graf č. 15: Podiely odpovedí na otázku: Na ktoré skupiny sa zameriava vaša organizácia v podpore zamestnania? (viacnásobná odpoveď)

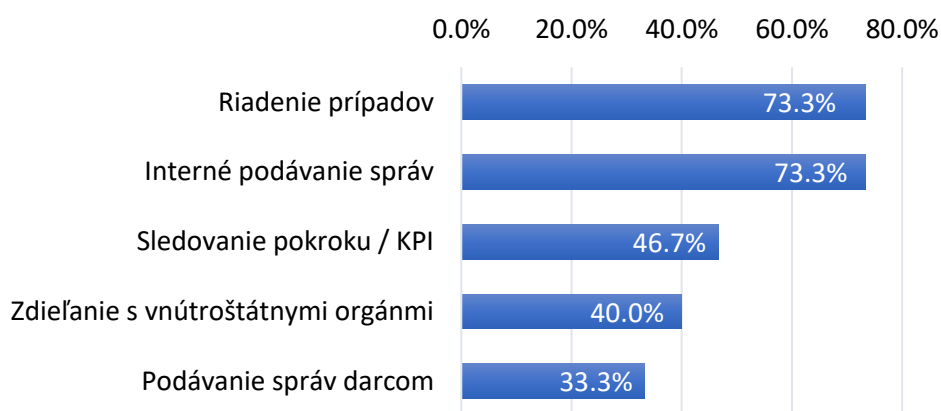
Graf č. 16: Podiely odpovedí na otázku: Upravili ste niektoré služby tak, aby lepšie vyhovovali zraniteľným alebo marginalizovaným skupinám utečencov?

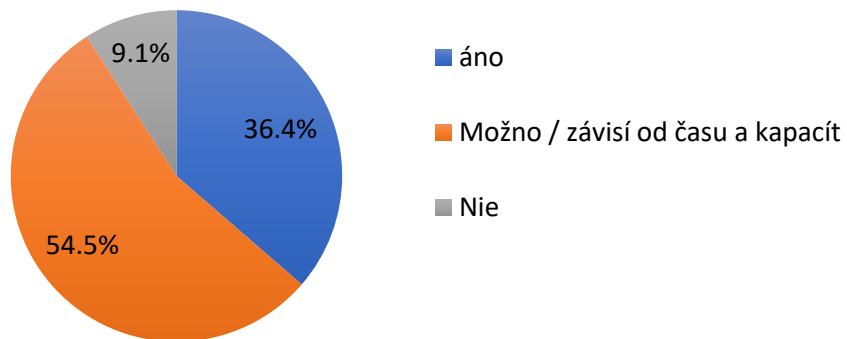
Graf č. 17: Podiely odpovedí na otázku: Používate digitálny systém na evidenciu príjemcov podpory zamestnania?

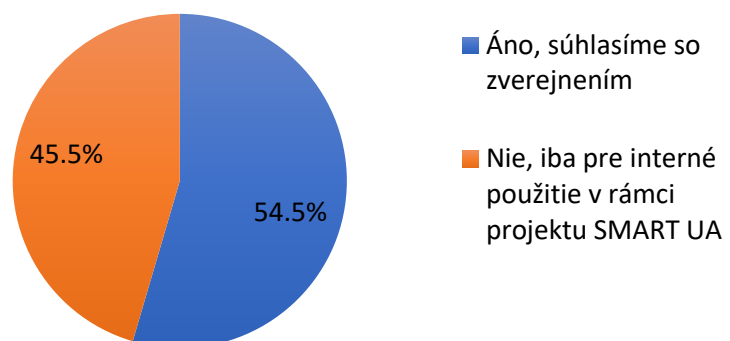
Graf č. 18: Podiely odpovedí na otázku: Ako vaša organizácia využíva digitálne údaje zhromaždené prostredníctvom vyššie uvedených systémov? (viacnásobná odpoveď)

Graf č. 19: Podiely odpovedí na otázku: Ste ochotní otestovať alebo poskytnúť spätnú väzbu na hodnotiaci nástroj vyvinutý v rámci tohto projektu?

Graf č. 20: Podiely odpovedí na otázku: Súhlasíte so zverejnením kontaktných údajov vašej organizácie v zozname zainteresovaných strán?

Príloha č.3 – Dotazník Zamestnanie pre zainteresované strany

I. IDENTIFIKÁCIA ZAJAINTERESOVANEJ STRANY

Prosím, uveďte základné informácie o vašej inštitúcii alebo organizácii. Táto časť je povinná pre všetkých respondentov.

- Názov inštitúcie / organizácie
- Kontaktná osoba
- Mesto / Obec
- Úplná adresa (ulica, číslo, PSČ)
- Telefónne číslo
- Emailová adresa
- Web
- Sociálne siete

II. INFORMÁCIE O ORGANIZÁCI

Ktorý z nasledujúcich typov najlepšie vystihuje vašu organizáciu?

- Nezisková organizácia
- Súkromná spoločnosť
- Náboženská organizácia
- Miestna / komunitná iniciatíva
- Verejná lokálna inštitúcia
- Verejná regionálna inštitúcia
- Verejná národná inštitúcia
- Iné - uveďte

III. PREVÁDZKOVÉ A FINANČNÉ INFORMÁCIE

V ktorých krajocho pôsobí Vaša organizácia?:

- Bratislavský kraj
- Trnavský kraj
- Trenčiansky kraj
- Nitriansky kraj
- Žilinský kraj
- Banskobystrický kraj
- Prešovský kraj
- Košický kraj

Zdroje financovania (viacnásobná odpoveď)

- Štátne a samosprávne dotácie
- Financovanie z EÚ
- Podpora zo súkromného sektora
- Individuálna a komunitná podpora
- Vlastné príjmy organizácie
- Medzinárodné organizácie a donori
- Iné – uveďte

Ročný rozpočet (v EUR) (*výber jednej odpovede*)

- Menej ako 25 000
- 25 000 – 49 999
- 50 000 – 99 999
- 100 000 – 1 000 000
- Viac ako 1 000 000

IV. PODPORA ZAMESTNANIA

Podporuje vaša organizácia zamestnávanie ukrajinských utečencov?

- Áno
- Nie

Ak áno, aké typy podpory poskytujete? (*viacnásobná odpoveď*)

- Sprostredkovanie práce / prepojenie
- Jazykové kurzy
- Školenia digitálnych zručností
- Školenia mäkkých zručností
- Právne poradenstvo v oblasti práce
- Stáže
- Iné - uveďte

Aké sú podľa vás najvýznamnejšie prekážky pre vstup Ukrajincov na trh práce? (1 = nezávažné, 5 = veľmi závažné) *Likertova škála (1–5); povinné*

- Jazyková bariéra
- Uznávanie kvalifikácie
- Nedostatok skúsenosti na lokálnom pracovnom trhu
- Diskriminácia
- Byrokracia
- Nedostatok služieb starostlivosti o dieťa/deti
- Psychické zdravie utečencov
- Nedostatočné vzdelanie
- Nedostatok digitálnych zručností

- Nedostatok mäkkých zručností
- Iné - uveďte

Koľko ukrajinských utečencov aktuálne podporujete v zamestnaní?

- 0
- Menej ako 25
- 26 – 50
- 51 – 100
- 101 – 150
- 151-200
- 201-300
- 301-400
- 401-500
- 501-750
- 751-1000
- Viac ako 1000

V. DOBRÁ PRAX A SPOLUPRÁCA

S ktorými nasledujúcimi subjektmi spolupracujete pri poskytovaní podpory v oblasti zamestnania ukrajinským utečencom? (viacnásobná odpoveď)

- Miestne neziskové organizácie
- Medzinárodné neziskové organizácie
- Miestne orgány
- Regionálne a národné orgány
- Miestna / komunitná iniciatíva
- Úrady práce / verejné služby zamestnanosti
- Súkromné spoločnosti / zamestnávateľia
- Obchodné komory
- Náboženská organizácia
- Samospráva
- Miestna správa
- Verejná inštitúcia
- Žiadne
- Iné – uveďte

Ako by ste ohodnotili spoluprácu s nasledujúcimi aktérmi? (Ohodnoťte kvalitu spolupráce s každým aktérom, s ktorým spolupracujete.) (1 = neefektívna, 5 = veľmi efektívna) Likertova škála (1–5); povinné

- Miestne neziskové organizácie
- Medzinárodné neziskové organizácie
- Miestne orgány
- Regionálne a národné orgány
- Miestna / komunitná iniciatíva

- Úrady práce / verejné služby zamestnanosti
- Súkromné spoločnosti / zamestnávateľia
- Obchodné komory
- Náboženská organizácia
- Samospráva
- Miestna správa
- Verejná inštitúcia
- Iné – uveďte

Zaviedli ste osvedčené postupy, ktoré odporúčate?

Áno - uveďte

Nie

VI. POTREBY A PERSPEKTÍVY

Čo by vašej organizácii pomohlo lepšie podporovať zamestnávanie utečencov?

- Zvýšenie financovania
- Podpora národnej politiky
- Platformy pre vytváranie sietí a spoluprácu
- Odborná príprava zamestnancov
- Nástroje na hodnotenie zručností
- Iné - uveďte

Ďalšie komentáre alebo odporúčania: (voľná odpoveď)

VII. PODPORA ZRANITEĽNÝCH SKUPÍN

Označte na ktoré z týchto skupín sa zameriava vaša organizácia v podpore zamestnania: *(viacnásobná odpoveď)*

- Ženy (vrátane matiek s malými deťmi)
- Dospelí (všeobecná populácia v produktívnom veku)
- Starší dospelí (65+)
- Osoby so zdravotným postihnutím
- Rómovia alebo iné etnické menšiny
- LGBTQ+ osoby
- Poskytujeme všeobecné služby bez špecifického zamerania
- Iné – uveďte

Upravili ste niektoré služby tak, aby lepšie vyhovovali zraniteľným alebo marginalizovaným skupinám utečencov?

- Áno - uveďte
- Nie

VIII. ÚDAJE A DIGITÁLNE NÁSTROJE

Používate digitálny systém na evidenciu príjemcov podpory zamestnania?

- Áno – interná databáza
- Áno – národný systém
- Nie
- Iné - uveďte

Ako vaša organizácia využíva digitálne údaje zhromaždené prostredníctvom vyššie uvedených systémov?
(Uveďte všetky príslušné spôsoby využitia digitálnych údajov.)

- Riadenie prípadov
- Sledovanie pokroku / KPI
- Interné podávanie správ
- Zdieľanie s vnútroštátnymi orgánmi
- Podávanie správ darcom
- Iné – uveďte

XI. ZÁUJEM O ÚČASŤ NA BUDÚCICH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH

Ste ochotní otestovať alebo poskytnúť spätnú väzbu na hodnotiaci nástroj vyvinutý v rámci tohto projektu?

- ☐ Áno
- ☐ Nie
- ☐ Možno / závisí od času a kapacít

X. SÚHLAS SO ZVEREJNENÍM ÚDAJOV

Súhlasíte so zverejnením kontaktných údajov vašej organizácie na verejnom zozname zainteresovaných strán?

- Áno, súhlasíme so zverejnením
- Nie, iba pre interné použitie v rámci projektu SMART UA

Ďakujeme veľmi pekne za váš čas. Vaša účasť pomôže identifikovať medzery a posilniť podporu zamestnania pre utečencov v regióne. Ak máte dokumenty, správy alebo nástroje, ktoré by ste chceli zdieľať s výskumným tímom, môžete ich nahrať alebo zaslať na: [email projektu].

Príloha č.4 – Použité zdroje

EMN (2024). Správa Národného kontaktného bodu Európskej migračnej siete v Slovenskej republike. Výročná správa o migrácii a azyle v Slovenskej republike za rok 2023.

https://www.emn.sk/en/publications/emn-annual-reports-on-migration/item/download/3254_8eaf389c5ff0ca4727426abeaeb6eda4.html

EURACTIV (2024). Analytické správy o financovaní integračných mechanizmov a kapacitných problémoch samospráv.

<https://euractiv.sk/section/ekonomika-a-euro/news/integracia-ukrajincov-samospravy-podpora-eu/>

European Commission (2023). Temporary Protection Directive – prehľad implementácie smernice 2001/55/EC v kontexte Ukrajiny.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/876149/Extension%20temporary%20protection_September%202023.pdf

IOM (2022). Interné údaje a správy Medzinárodnej organizácie pre migráciu o zamestnávaní ukrajinských odídencom na Slovensku.

<https://iom.sk/sk/pre-media/tlacove-spravy-a-clanky/2028-spolocne-vyhlasenie-iom-unhcr-unicef-who-slovensko-jeden-rok-vojny-na-ukrajine.html>

<https://iom.sk/sk/pre-media/tlacove-spravy-a-clanky/1698-ts-4-sprava-dtm-dve-tretiny-ludi-by-sa-vratili-na-ukrajinu-ked-to-bude-bezpecne.html>

KIRA (2024). Regionálna analýza o situácii mladých ľudí ohrozených situáciou NEET a v situácii NEET v rámci Trnavského samosprávneho kraja.

<https://www.kira.sk/projekt-neet/>

SAV (2024). Dáta Slovenskej akadémie vied o demografickom profile ukrajinských odídencom na Slovensku. PEOPLE FROM UKRAINE IN SLOVAKIA: From Acceptance to Integration

https://www.sav.sk/uploads/monography/81/445/fulltext/08062002SPRAVA_z_Ukrajiny_EN_s_DOI_High_Qual.pdf

UNHCR (2024) Prehľad integrácie utečencov na Slovensku – analýzy pracovného trhu, sociálnej integrácie a ekonomických dopadov. Ukraine Situation: Slovakia - Protection Profiling and Monitoring Factsheets

<https://help.unhcr.org/slovakia/information-for-people-coming-from-ukraine/temporary-protection/>
<https://data.unhcr.org/en/documents/details/113754>

ÚPSVR (2023). Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny o nástupe do zamestnania držiteľov dočasného útočiska.

https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzincov-statistiky.html?page_id=10803

https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/analyticke-centrum/analyticke-komentare/komentare_2023/veselkova_habel_2023_pracovnym_migrantom_z_ua_sa_na_sk_dari_lepsie_ako_odidencom.pdf

„Spolufinancované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však výlučne názormi autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie ani Európskej agentúry pre sociálny fond. Európska únia ani poskytovateľ grantu za ne nemôžu byť zodpovední.“